

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.—Núm. 39.—Diumenge 28 d' Abril de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públichs; volém Cortis catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisió interior de nostra terra; volém que catalans sian los jueves y magistrats, y que dintre de Catalunya's facili en última instància ls pleits y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servy tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

SANEJAMENT

DE LAS

maresmas del Francolí, riu Clá y la Pineda

(CONTINUACIÓ)

Pera desenrotllar lo plan de sanejament de las maresmas de la costa tarragonina de ponent, dividiré nostre treball en tres parts capdals que's referiran:

1.ª A la desembocadura del riu Francolí, particularment la part de mare compresa entre l' acabament de l' antich mur de contenció á l' esquerra, y l' comensament de las ayguas de la mar.

2.ª Al troc de costa ó sian los terrers limitats per la vorera dreta del Francolí fins al riu Clá, (2 kilòmetres) entre la vía de la línia fèrrea del Nort (Almansa á València y Tarragona) y l' cordó de palets de la platja del riu Clá y de la Pineda.

3.ª Als terrers que s' oviran entre l' esmentat riu Clá y l' cap del terme municipal (3 kilòmetres), més ben dit, desde davant del Mas de Gibert ó Fortuny á la banda de baix de la citada vía fèrrea, fins á la tanca de la cèquia major entre l' Mas dels Canonges y l' de Patau ó Montoliu.

Los humits y ayguardals de la riba dreta del riu Francolí immediats á sa desembocadura, son generats per las ayguas que se escorren des de l' estació de l' any s' escorran dels regols d' horta propers.

Es cert, que no succeixia. Lo dich del O. construït pera desviar á la dreta las ayguas del riu en defensa del port, per sa llargaria (500 metres) y per sa configuració tapa ó intercepta son curs ó natural desaygue.

Entre l' mur del dich, lo terror de la platja y la terminació de la mare del Francolí, s' hi vén un lluent d' ayguas que presentan las propietats de l' ayga de mar, ab bastant moviment, ja per las aonas y rompents de la platja del riu Clá, ja per la constant comunicació que per entre l' rocatam s' estableix entre las d' aquest y la plena mar y entre las mateixas d' aquest y las interiors del port. La flora es complementariamente marina. Per la propria marjada esquerre, riu amunt, comunicant ab aquest lluent, segueix altre bassal part de la mateixa massa format per las verdaderas ayguas del riu, pocas ó moltas, que quan ne baixan se conserva invariable y que's va reduint per las secadas oferint las mateixas condicions de las ayguas pantanoses però ab una flora més pobre; condicions potser pitjors per la barreja accidental de las ayguas dolçes y salades que donan lloch á desprendiments de micro-organismes més enèrgichs, no desllurantse al minvar de las influencias atmosfèriques.

Poca cosa pot fershi ayu. A haverho ben estudiad quan comensaren las obras, podia aquest dich allargarse més en sentit S. S. E., pera que las ayguas del riu entressen lliurement á la mar; sa forma y orientació podia ésser per això la mateixa, es á dir, seguir en direcció O. S. O. acabant dirigintse vers l' O. N. O.

Lo que pot únicament intentarse, es que l' curs d' ayguas natural y quasi continuo, en lloch de deixarlo agafar desde l' pont del ferro-carril de València, per la vorera esquerra del llit del riu, ferlo seguir ó inclinar cap á la dreta; al menys fòra de las grans riudas ó sia durant la major part de l' any, conseguiria's que arribessen ab facilitat á la mar.

La dificultat més grossa consisteix en que las ayguas de las riudas, al pegrer esveradas contra l' dich del O., ó bé saltan per sobre ó bé rebullan y formant un remogoll se fan enrera y corran cap á la dreta, depositant las gravas, las arenas, lo lloch y las remogudes que arrastran; lo

que de dia en dia va alcant la mare de l' antiga boca per medi d' un sech ó barra, afondint ans al peu y al llarch de l' arranada del dich una depresió hont s' hi aguanta l' ayga per més temps, encara que com en los altres, tan artificials com naturals que's veuen fins al grandissim pont de la carretera de Castelló de la Plana á Tarragona, no es de molta durada per la naturalesa y permeabilitat de la mare que ab l' infiltració y l' evaporació enséms, desapareix tot seguit.

En la faixa costanera que s' extén desde la boca del Francolí fins al riu Clá, continuació de la regolsada de 6 millas al N. E. 5° E. que forma l' Recó de Salou, hi havia abans molts més ayguamolls y estanyos; l' agricultura los ha reduhit de superfici y poch á poch los ha anat convertint en hermosas paradas d' hora, quedant hi avuy no més los estanyos de Montguí ó del Cinto de la Llebra (aproximadament 4 jorinals), lo de Punyet (10 jorinals), lo de Gálvez (5 jorinals) y l' de la Melena Costa (2 jorinals); no hi comprendem lo del Fúró ó d' Yxart (4 jorinals) per ésser bastant més alt y estar sech quasi sempre entrat lo temps en plujas, com altres prats ó ermos rublets de canyetas y de canyans repolladas y escapasadas pel bestiar, que hi ha entre la 1.ª y 6.ª alcantarillas del terraplè de la vía de la línia d' Almansa á València y Tarragona.

Las ayguas més ó menys mortas d' aquests estanyos ó cloths pantanosos, predeixen de las plujas y de las ayguas sobrants que pera regar se prenen del Francolí, part de dalt del Molí de l' Horta, de las de las minas la Vella y la Protectora y de las del Riu Clá que baixan de Sant Ramón y també de las ayguas que naturalment hi floreixen, ja que sa part més fonda està deball ó al mateix nivell de la mar. Aquestas estanyosas ayguas tenen per causas productoras.

1.ª La dificultat en lo curs de las ayguas de las regors y de las plujas.

2.ª Lo tenir la solera deball ó al mateix nivell de las ayguas de la mar.

3.ª Lo entrarhi las ayguas de la mar en días de mar grossa ó de fora.

4.ª La naturalesa argilós-aluminosa y per lo tant impermeable de la solera que fa que las ayguas rebudas no puguen sortir més que per evaporació.

5.ª Lo dipòsit de palets ó cordó de la platja que oposa resistencia al desaygue no servint aquí com en altres parts pera contenir la inundació de la mar brava, donada sa nula ó escassa elevació.

Aquestas ayguas hont hi creix una vegetació especial composta sobre tot de bogas, jonchs y canyetas y d' altres plantas rares com la escabiosa marina, constitueixen part de la massa de desprendiment miasmàtic ó apropòsit pera desenrotllar milers de plantas cryptogàmicas y de microscòpichs infusoris y més que tot, lo lloch més acondicionat pera la procreació y reproducció dels mosquits.

(Seguirà).

AGUSTÍ M. GIBERT.

ORIGENS DEL CENTRALISME DEL ESTATS D' EUROPA

VI

C. Itàlia

Avans d' estudiar los pobles germànichs y eslaus, y ab lo propòsit d' anar d' Occident á Orient, dibuixarem sols schemàticament lo moviment unitari de la Itàlia ja que data de nostres dies.

Y no es que no l'intentés en altres ocasions la unió la Itàlia; lo Pontificat la plantejá y la

constitució del Sacre-imperi la confirmá: lo significat era á las horas d' unió moral.

Ben definida per las expansions del macís dels Alps, agresta llença de terra posada al mitj del bressol de la civilisació, geogràfica y ètnicament es un Estat natural y just, si á la unitat juntes la varietat.

Desde la destrucció de Carthago al descubriment d' Amèrica (2.000 anys) ha exercit la hegemonia del mon civilisat; primer imponentse ab l' Imperi per la forsa, després per el poder del geni, per la llibertat relativa de las institucions, per lo desenrotlllo de las ciències, arts y comers en las petites repúblicas de la Etat mitjana, y finalment ab lo valent despertar de l' esperit humà ab sa lliberació que s' coneix ab lo nom de *Renaixement*.

Així que l' centre de la civilisació se fou allunyant del Mediterrani pera transportarse á l' Atlàntic, Roma acabà d' ésser lo centre material del mon y fins de la Itàlia. Quedà de centre moral quan á la unitat de l' Imperi vingué la de la Iglesia; la supremacia de Roma passava á ésser dogma; sols per un contrassenyal y per una mania que'n diríam arqueològica, s' ha volgut convertir en centre de la Itàlia desde fa trenta anys.

Los Papas ab sa autoritat moral, intentaren la unió material però fou en vain; los verdaders amos del *Sacre-imperi* eran a l' altra banda dels Alps y sols foren de moment los intents d' unitat. Itàlia havia de seguir com la penílla Ibèrica, la França, la Germania, lo mateix camí, però políticament s' havia de deturar; de l' esperit feudal ne van treure la munició de repúblicas y ducats del Nort que s' concreta-

ren a fer cada hui de per si una vida personal y propia que dona ls seus fructs, que no dona profit d' engrandiment y de conquistas, ni ls dona fortalea pera aguantar l' impuls ambiciós dels Estats cesseristas que s' constitueixen en sos voltants, però que en canvi denà al mon un Dante y un Petrarca, un Leonard de Vinci y un Miguel-Angelo, un Colón y un Galíl. Estats independents de la Itàlia! La civilisació y la llibertat vos saludan y vos donan lo nom de mare. Pera l' hegemonia del mon no va necessitar la Itàlia de la Etat mitjana ni uniformacions, ni centralismes ridiculs.

Lo centre natural de la Itàlia anava pujant; de Firenze havia de pujar á las dos Repúblicas marítimes rivals y á l' acabament s' havia de concentrar á Torino, la capital verdadera de la Itàlia d' avuy.

Lo despòtic jou dels petits estats en sas acaballades, quan més falta ls hauria fet una bona concòrdia y una bona federació ben entesa, acabà ab sa independència.

Los centralismes que ls voltavan se'n apoderaren y ls ferèn camp de baralles; la sèrie inacabable de despòtismes que s' succeixen, espanyols, francesos, alemanys, despertaren com una necessitat l' esperit d' unió, y per primer cop á mitjans del segle passat se contemplaren tots fills d'una mateixa mare y parlant un idioma igual. Lo pensament de la unitat no existia en la massa fins ara; la tentativa de Nicola de Rienzi al segle XIV per la unitat, fracassà perque l'esperit del pais no l' entenia gens ni mica; los principals centres intelèctuals de á las horas, Venècia y Firenze, no vegueren en ell més qu' un alucinat; Venèzia li contestava *siamo veneziani, poi cristiani*; no comprenia lo que volia significar lo dirse italià. Encara ayu, feta la unitat, se preguntaren milions de siciliàns y ja no siciliàns, milions de lombards, la rahó dels fets qu' han passat per sos ulls; la unitat l' ha feta l' element intelectual.

Lo moviment revolucionari que importaren los francesos á comensaments del segle passat, fou cambiantse ab lo pensament de la unitat, y l' llibre de Gioberti y ls primers actes de Pio IX declarantse francament italià, fixaren l' atenció en lo Papat pera realisar la unió desitjada. Però s' tractava d' unir en uns cap lo que fins á las horas havian sigut caps dispersos; ja s' podia preveure, donchs, que s' entaularia lluita mortal entre ls dos més forts que s' disputaran lo domini, entre ls dos que pensant en la unitat la volian assumir: lo Piàmont y l' Papa.

Lo giro que prengué la política general, efecte de la revolució francesa del 48, ressonà fortament á Itàlia; la resistència del Papa, l' assassinat de Rossi (15 de Novembre del 48), la inepte política del cardenal Antonelli, l' entronisament de la reacció després de Nova-

ra, restaren simpatias el Pontificat. En son lloch lo Piàmont contava ab una dinastia que s' adaptà al medi y una sèrie d' homes d' estat: un D' Azeglio, un Cavour, un Lamarmora, un Ricaroli, un Rotazzi que volián y podián, perque sapiguaren atraure las mirades de la Europa y fixarlas fentlo fort sobre l' Piàmont; la obra del comte de Cavour sera en mitj de las invectivas dels mazzinistes, l' odí de l' alt clero y de la cort de Viena; no té de buscar pas en l' engrandiment y l' aparato militar de la Itàlia: sa gran obra s' demostra á las Universitat italiennes ab l' hermòs Renaixement de las ciències y las arts, lo únic que pot ensenyar ab orgull la Itàlia contemporànea.

Y dihem lo únic, perque en la política interna si fà ó no fà'l seu parlament sembla'l nostre, las mateixas intrigas y la mateixa ampolositat de nostres polítics y ls seus governs tallats pel mateix patró; al sicilià, cremat tot l' any per un sol africà, iguals lleys que al piàmontès, que passa les tres quartas parts de l' any cobert de neu.

En política exterior viu enlluernada pels sorprenents atreviments de Garibaldi; somnia encara en Magenta y Solferino y no s' vol recordar de Custoza y Lysa; han passat pochs anys pera ferse càrrec de la unitat y lo que significa: esperem qu' allò no pot ésser un centralisme; mellor li escauria una federació.

JAUME PEYRÍ.

SOBRE HIGIENE

L' altre dia parlavam de las disposicions preses pel municipi de Viena prohibint que las senyores arrosseguin pels carrers los ròssecs dels vestits, à fi d' evitar qu' aixequin nívols de pols que sempre porta gèrmens patògens d' enfermetats infecciosas. Això prova que la municipalitat de Viena s' preocupa de la salut pública, y que quan arriba á fixar-se en una causa secundària d' infecció, deu atendre escrupulosament tot lo que afecta á la higiene particular, qu' es lo punt de partida de la salut general.

Dona vergonya dirlo, però en aquest pais se desconeixen los més rústicamentis principis d' higiene y això s' explica que la mortalitat sigui més gran y que Barcelona y Madrid, capitals ahont tenen medis sobrats pera aplicar los preceptes de la higiene al peu de la lletra, vagin desgraciadament al cap de la llista en las estadístiques de defuncions.

Si á las dues ciutats més populosa d' Espanya passa això, no vulguen saber lo que ocorreix en poblacions de segon y tercer ordre y en los llogarets, que á la higiene no la coneixen ni de nom. En això no cal fer distincions, puig comensant per las corporacions populars y acabant en lo més ignorant dels treballadors, tothom crèu que l' que's mor es perque *estaba escrit*, sense pensar que molts vides se salvarien, si ls encarregats de la salut pública compliquessin lo seu deber y procressin insítruir al poble en los sabis consells de la higiene.

No crech que sigui necessari presentar cap cas, perque desgraciadament cada dia se'n veuen, però n' citare un ocorregut en un poble d' aquesta província. Eran dos germàns; l' un vivia al poble y l' altre á Barcelona. Aquest últim arreplegà una tuberculosi, y havèntseli prescrit los ayres del camp se'n anà al seu poble, ahont morí al poch temps. Lo germà no prengué cap classe de precaució y fins aprofità algun vestit del difunt, donchs als sis mesos era ja al cementiri. Passats alguns dies, un amich meu vegé á l' enterra-morts, molt ben vestit, ab trajo que sembla nou y impropri dels recursos que tenia l' fosser, y al sapiguer la procedència aconsellà al nou propietari que se l tregués y cremés tota la roba que imprudentment li havian regalat. Fugi, home; això son caborias de V. i Y als cabories! L' enterra-morts morí també de tisis.

L' amich Gibert escriue l' any 94 unas *Consideracions sobre las midas que deuen pendrir los municipis* pera evitar lo contagi de certas malalties, que foren premiadas en lo concurs obert per l' Academia d' Higiene de Catalunya. Aquesta obra fou dedicada á la Diputació provincial, y en copièm lo capítol VI. per tractar del mateix assumptu que ns ha fet agafar la ploma.

«Com se sab—diu lo Dr. Gibert—lo vestit,

un dels medis d' equilibri del cos humà ab les influències que de l' exterior l' atacan, s' impregna del producte de les excrecions. Una classe social molt nombrosa s' consum en tenir d' adquirir dels drapaires, lo que deixan los demés; prendas mil vegadas sospitosas que fan que las malalties sian l' inevitable produpte de la infeció que l' envolcalla, majorment no tenint lo recurs de poguerse cambiar sovint de roba y de vestits.

Radicalíssimas deuen ésser las midas que per evitar eix funest tráfic los Ajuntaments necessari es que adoptin:

1.er Prohibir als particulars, regalar ó vender los objectes y las robes usadas pels tuberculosos, als pobres del vehinatge y als drapaires. A no ser que abans estiguin desinfectedas, extender semblant prohibició als contralors y priors dels hospitals y demés establiments de beneficencia, en lo referent als malats pobres donats d' alta, als boigs, assilats y als mateixos drapaires.

2.on Deuen los Ajuntaments, adquirintho dels particulars, fer destruir eixos objectes y robes per medi del foch, mediante una mòdica indemnisió; això hont no existeixin estufas de desinfeció ó medis pera ferho per altres procediments.

3.er Procurar per tots los medis possibles, que los establiments de beneficencia estiguin dotats d' estufas de desinfeció, d' ayre calent, gas ó vapor, no tan sols per atendrer á las propias necessitats, sinó també pera servir al públic del vehinatge mediante una petita retribució per prenda ó peça, com s' acostuma fer en las grans capitals fora d' Espanya: servay que quasi bé ls compensa tots los gastos. Entenentse que l' servei gratuit, o sia pels pobres, correrá á cárrec del comú ó de las estufas si es que n' tinga.

4.er Obligar als drapaires á que exigeixin un sençill certificat de procedencia al rebrer ó comprar los objectes y prendas ó pecas esmentadas; fentlas desinfectar si no ho están en las estufas municipals, que n' pendrà nota y posarán una contrasena ó marxam per evitar cobdiciosos enganys; destruïnt abonant los perjudicis los objectes de poch preu.

Si fins ara, cap reglament de salubritat pública ha fet sometir los efectes usats á purificacions, es hora ja que desapareixin eixos asquerosos caus, hont lo necessitat compra pecas de son traço, que cediran més tart á sa respiració y transpiració, los principis morboses de que s' han impregnat en contacte dels malals; y que la caritat se converteix molts vegadas en fatídich gérmen de la mort, contribuïnt això eficacment, y no ho sembla, á la propagació de las malalties y al major gasto dels establiments benèfics.

Crech que ha arribat l' hora de que l' nostre Ajuntament se n' preocipi un xich més

de la vehinatge de Tarragona. La salut pública es una cosa que no té esperia y es precis que prompte s' apleguin tots los medis conduents a fer de la nostra ciutat, una ciutat neta, sana y que ls aparts y estufas de desinfeció, no siguin escassos y s' fassin servir. Ademés se podrà fer una cartilla de preceptes higènichs en istil comprensible pera totas las inteligençias y repartirla gratis entre tots los tarragonins.

Això costarà algún diner, ja ho sé; però val més que s' gastin arrancant molts víctimes á la mort, que no despifarrant en cosas que no portan cap utilitat á la població, com s' ha fet sempre y s' fa ara.

Fritz.

Comentaris

Sangre torera de una Duquesa

Hem llegit una carta dirigida per un sevillano á un periòdich de gran circulación, en la que dona detalls de las festas y firas que actualment se verifiquen á la capital d' Andalusia.

En ella com es natural, tenint en compte la pàtria de l' autor de l' escrit, dona' gran preferència á tot quant te relació ab la qüestió de cuernos.

Diu que l' encierro ó conducció del gano ha despertat una curiositat extraordinaria, ja que á la comitiva hi figurava vestida en traje de hombre con la garrocha al hombro, la distinguida y hermiosa duquesa de Alba acompañada de un aristocrático séquito. Sembla que dit correspolson sevillano, á pesar del seu entusiasme, comprén que, á més de lo ridicol qu' es veurer á una senyora formar part de semblant comitiva, la tal Duquesa havia comès una imprudència, fent constar tot seguit que á su lado iba—no recordem el nom—el más afamado garrochista de Sevilla capaz por si solo de conducir al toro más rebelde.

¡Ay Déu meu Senyor! ¡Quinas cosas se veuen per aqueixos mons! Nosaltres creíam que la missió d' una senyora, y particularment las de sangre azul, era molt distinta que la de acompañar bous per las carreteras; però vaia, no tenim més remey que confessar que som ignorants de debò, perque dada la moderna civilisació las costums cambian y nosaltres, segons diuen, vivim quelcom atrassats.

Una cosa trobèm que deurá preocupar á la nobleza española quan s' enteri de l' acte realisat per la duquesa d' Alba, y es, que pot tirar per terra allò de que los nobles tenemos sangre de distinto color que el resto de los mortales; el líquido que por nuestras venas circula es azul; y com nosaltres hem sentit á dir que ls toreros la tenen més vermella que ningú, podrà ser que ls plebeyos apoyantse en això logressin demostrar lo qu' ells no volen de cap manera.

Demanem á Déu que conservi la vida á tan distinguida duquesa pera que pugui repetir actes tan edificants com lo que ha realisat á Sevilla.

Espana país de gente ilustre

No creguin nostres estimats llegidors que sigui mofa l' títol del present comentari. No; es la veritat més grossa qu' hem dit d' ençà que surt nostra publicació. No tenen més que agafar qualsevol diari de Madrid y 'ns donaran la rahó. Se fixan en primer lloc en la quarta plana, ahont hi van las esquelas mortuorias, y veurán que de la immensa majoria dels difunts, lo qui menys, era excellentíssim, ja que després del nom y apellido, venen unas quantas ratllas, en las que s' paga tribut á la vanitat humana, ressenyant las condecoracions qu' en vida tenían y's cansaran de lleir grans crues.

Després passan á la secció política en la que s' donan notícies, particularment en los días com los presents de període electoral, del sens nombre de visites que s' fan uns als altres aqueixos filantròpics senyors coneguts ab lo nom de políticos y veurán que no solament ells tenen condecoracions sinó que també las ostenta'l lacayo que ls hi obra la portella del carroitat.

Acabada la secció política, ó més ben dit, de la brutícia, dirigeixen la vista á la part del periòdich en que s' dona compte dels Reals Decrets qu' ha firmat la Regent, y com es necessari suprir las baixas que hi ha hagut en la classe, quasi tot son de concesions d' aqueixas envejadas bandas, collars, creus, placas y demás requincalla.

En un dia solzament de l' última setmana que per casualitat varem llegar la secció á que anteriorment nos referim, trobarem que s' havian concedit cuatro grandes crues, y lo que més nos cridá la atenció, fou que ja sigui per la persona favorecida, ó per la naturalesa de la condecoració, pertenexian al ram de marina com poden veure en las següents ratllas que copiem de un rotatiu.

Han obtenido la gran cruz de San Hermenegildo los generales de la armada Garin, Moreda y Alcalá Galiano.

También S. M. la Reina ha firmado el decreto concediendo la gran cruz del Mérito Naval a favor del Señor Marqués de Reinosa, secretario del Congreso.

Al llegar lo que acabem de transcriuer, varem quedar para, preguntantnos: ¿equina batalla naval haurèm guanyat? ¿quin succés haurà vingut á aumentar ab una plana de gloria la brillante historia de la marina de guerra espanyola? Y per fi, després d' haver cavillat una bona estona, varem caurer del burro exclamant: lo Pelayo ha fet una *travesía sin la menor averia*; y naturalment s' ha de solemar

nizar tan fausto suceso d' una manera ó altra...

En altres payos en que hi ha més sentit comú quan se dona una condecoració á un individu es perque sobressurt en un dels distins rams de l' activitat humana pel demunt dels demés, y com d' eminencias no n' surtan cada dia, resulta que l' qui está en possessió d' una condecoració, es respectat per tothom; però á Espanya, á jutjar pel gran nombre de personatges que n' lo costat esquerre de la llitura llueixen aqueixos *tomasques* de plata, un no pot per menys de reconexer.... qu' estem en lo pays més ilustre del mon.

Conferència

—¡Por Dios y por la Virgen, Don Miguel! No haga V. barbaridades, que nos pueden costar muy caras.

—Hombra, V. encara me pondrá en un mamprete. ¡Déquelos anar á los cafellistas y que griten fuera, porque he decade sin empleo á esos sacerdos y munisipalas! Yo los puسو y yo los sacó.

—Pero dy el público?... —No ha visto V. las protestas de los comerciantes y demás vecinos?

—Déquelle anar también al público. Ahora se acuestan las elecciones, y como yo hi tengo la mano rota en estas custiones, ya verá ustet que m' ampurro la quente á votar y nadie dise rés.

—Bueno, bueno. Mi intención al hacerle estas observaciones, no era otra que prevenir cualquier ardor de nuestros contrarios.

—A mi me hasen resir muy todos los adalides de la parte contraria. Fegúrese ustet que cuando ellos se lebantan, yo ya m' enturno á dormir.

—Ya sé que tiene V. fama de madrugador.

—A las sínctas de la mañana ya estoy al cantón del Cos del Buey, y á las seis, ya he laídu el Cumericu y me he pasau todo lo que me dise por el casquette, por no desir por otra parte más mala.

—Dios le conserve á V. esas tragaderas, amigo.

—Que si n' tengu de tragaderas! Una ves, si me decan haser m' empaso todo un portal entero!

—Y cómo hubiera sido eso?

—Muy sansillu: ma lo comia de mica en mica.... y llestu!

—Vaya, vaya.... —De modo que no hay cuidado de que se altere el orden?

—Y cá, hombra. Ya puede V. roncar despiertu si quiera. Muchos gritos, y á la cabesa de abacu nada entre dos platos rotus.

—Bueno, pues; dispónguese que le haya llamado, y mandémelo V. lo que quiera.

—No había de qué y muchas graxias, siñor Frasiscu. Ya sabia también que pueda mendar igualmenta. ¡Atlanta!

Cosas que passan

Quan la darrera elecció parcial d' un senador per aquesta província, hi hagué un grup bastant numerós de compromisaris que amassaren ab votar al *Noy de Tona* si no se 'ls hi abonavan los consabuts gastos. No s' arribá á semblant desgavell, perque ab vuit duros per cap se donaren per satisfets los representants dels majors contribuents de la província. Per cert que al Comte de..... no recordo quin nom per lo envassat, no li déu haver fet gens de gracia gastarse mil ó dos mil duros en una elecció, que no li ha servit de res; però pot aconsolarse pensant que en aquest mon de mones sempre hi ha un pitjor y que lo de *senador electo* ja no li tréu ningú.

Però deixem al Comte de.... etz., y torném á l' assumpt que 'ns ha fet agafar la ploma. L' altre dia á la Diputació hi hagué elecció de càrrecs y comissions. Això no té res de particular, per més que tiraren á codillo' a algúns diputats; cosas d' ells. Lo mes m' ha cridat l' atenció ha sigut lo fet d' obtenir lo *Noy de Tona* següents vots pera no sé quin càrrec. ¿No 'ls hi sembla que aquest fet es molt significatiu? Pera mi demostra que hi ha persones que tenen la obsessió del *Noy* y com aquesta mena d' obsessions acaban per emmolllar en lo cervell, pot molt bé succeir que avuy ó un altre dia lo *Noy de Tona* sigui un personatge polític important en aquesta nova Andorra.... però no; que m' dispensin los andorrans: seria ofèndreus, puig lo més insignificant d' ells val més que tota la púrria de polítichs que 'ns desgovernen.

Tal vegada los hi semblarà un xich fort la perspectiva que apuntèm; però en aquesta província, la més desgavellada y més desacreditada d' Espanya, tot es possible. Y sinó que ho digui l' Ingla; lo van posar en candidatura porque si, lo van votar per la mateixa rahó del pont de Lleida y tot jugant jugant, va sortir un diputat provincial fet y pastat, y mes aixerit qu' un gínjal. Ara que li fassin un nus á la qua y hasta otra, puig l' Ingla s' ha ficat al cap ésser diputat á Corts y ho sera: ja hi poden pujar de pèus.

Y ara que parlo de l' Ingla los hi diré á cau d' orella pera que no ho scnti ningú que l' regalo que va fer á la casa de Beneficencia y que estrobombar los periòdichs, consistí en: 2 arrobas d' arrós, 4 ks., de butifarra y 10 ks., de bacallà scch, que repartit entre 300 assilats correspon á cada hú, si las matemàtiques son una veritat, 66 1/2 grams d' arrós, 13 de butifarra y 33 de bacallà. Ab la gana que corre per aquella casa tot aquest menjar devia perdres per la boca, scse arribar al pahidor. No volém al parlar d' això criticar lo fet digne d' alabansa, puig molts vegadas significa més bondat de cor una petita almoyna que no pas una de grossa, però hi ha una segona part que tréu argumènta la primera, y es la manifestació del Sr. Ingla, d' estar disposit a donar mil pessetas de la seva butxaca si 'ls demés diputats entregaven igual quantitat á la Beneficencia.

Si aquesta manifestació fou feta seriament y no com á recurs oratori qu' no li sembla al Sr. Ingla que podia prescindir dels altres companys y afuixar ell bitlo bitlo las mil pessetas? Aquest hauria sigut un acte verament humanitari y que ls infellos assilats li haurian agrabit ab tota l' ànima. Veigi, donchs, lo señor Ingla si 'lséu bon cor y la seva butxaca li aconsellan fer efectiva tan bella ofrena, que si no té imitadors, encara tindrà mes mèrit.

Notas d' Art

Una representació d' una societat d' artistas barcelonins, no fá gayres días, aná a parlar ab l' alcalde d' aquella població, ab l' objecte de que s' interessés aquell ajuntament pera empredre de nou la tasca de reorganización de las Exposicions de Bellas Arts y Industrias Artísticas, ja que ab tant bon èxit foren portadas a terme las celebradas en aquests darrers anys.

L' alcalde 'ls manifestá que faria tot quant estés en la seva mà per complirles; y tenint en compte que, segons sembla, l' criteri de molts d' aquells regidors es forsa favorable á la pretensió dels artistas, quasi s' pot donar com á segur que l' any vinent, si Déu vol, tindrà efecte la V Exposició Artística Barcelonina.

Los extrangers hi havien agafat forsa afició a concorrehi als certamens Barcelonins; potser perque, avuy per avuy, la esmentada població es l' únic mercat d' obres d' art ab lo qual s' hi pot tindrer un xich d' esperança del Pirineu ençà; tal vegada perque s' tracta d' un públic forsa intelligent, en qui, si no s' hi logran los beneficis materials d' altres centres, sempre n' resulta un punt de reunio moltissim ben disposit per midarse las forses los que hi esmessen llurs energies en aquesta mena de lluytas.

L' art decoratiu, en quin s' hi observa á Catalunya una veritable renaixensa, tenia en aquestas Exposicions una bona manera de manifestarse. Si altres interessos no decidissin al municipi de la capital del Principat á fer un esforç pera reemprendreles, la importància d' aquesta rama de producció y de cultura, per si sola, hauria d' inclinarlo á fer un esforç, això no fos més que pera donar ànimos als que ab tanta energia s' han emprés la tasca del seu renaixement.

Y no es tan sols l' ajuntament barceloní qui s' hauria de preocupar de no deixarlas decaurer aquestas festas que beneficien per igual a totes las poblacions de la nostra terra

y a moltes de forasters. Tots los municipis catalans d' alguna importància hi trindrian de contribuir; molt especialment aquells que, dintre de les Bellas Arts y las Arts Industrials, que regularment son en majoria, tenen quelcom que defensar. Y las societats y entitats catalanes tindrian d' ajudarhi també, y ferne que revestís tota la importància á que té.

Lo qu' han fet los artistas de Barcelona, tindrian de ferho los de tots los indrets de Catalunya: això es, interesar a les seves corporacions perque hi prenguessin part activa.

Si partís la iniciativa d' alguna societat d' artistas barcelonins, lo «Círcol Artístich de Sant Lluch» per exemple, procurant nomenar delegats en las principals poblacions catalanas pera que tots á una y sobre unas mateixas bases trevallessin en aquest sentit, n' estic més que seguir que la cosa tindria èxit. Fins l' any vinent á l' Abril qu' ha d' obrir-se la Exposició, hi ha temps més que sobretudo trevallar si 'ns decidim á ferne la proba. ¿Que 'ls hi sembla a ne 'ls socis del «Círcol Artístich de Sant Lluch»?

—Probèmho?

Quiquet.

La Bandera de la "UNIÓ CATALANISTA"
Tenen l' honor d' adherir-se al Manifest de donya Agnès Armengol de Badia y ensembs contribuir á la suscripció pera la bandera de la "Unió Catalanista".

M. de la Soletat Salvany de Gibert, 5 pessetas.—Rosa Gibert de Iglesias, 2.—Maria Ferrer, 0'50.—Concepció Poblet de Ferrer, 2.—Francisca Sobreiroca, 2.—Josepha Torrellade M., 0'50.—Adela Juvé de Borrás, 3.—Agna Dols viuda de Delclós, 1.—Lluisa Balvey de Delclós, 1.—Margarida Delclós y Dols, 1.—Concepció Alegret de Arasma, 0'50.—Emilia Borrás, 1.—Adela Borrás, 1.—Maria Teresa Borrás, 1.—Josepha Mateu, 2.—Antonieta Carbó, 1.—Teresa Vicens, 1.—Maria Teresa Potau, 0'25.—Maria Josepha Potau, 0'25.—Maria Francisca Potau, 0'25.—Maria Rosa Potau, 0'25.—Agna Rosich, 1.—Josepha Figueras, 1.—Serafina Ribé, 0'50.—Andrea Ordeix, 0'

han portat á cap semblant millora. Entre tant aquí lo mateix projecte dorm lo somni dels justos per desidia de nostre Ajuntament en secundar la iniciativa del Centre Industrial.

Llegim en un telegrama de Madrit:

«La Lliga Marítima ha gestionat prop del Ministre de Marina l'autorització pera que los pescadors de San Carles de la Ràpita pugan servir-se de l'art del Bou durant tot lo mes de Maig pròxim.»

«Lo ministre ha accedit á la petició tenint en compte que l'í que persegueix la lliga Marítima es lo de procurar que 'ls pescadors puigan atender a las necessitats de sas familiás.»

Sols això faltava als pobres pescadors de nostras costas tant escassas de peix. Los de S. Carles, á favor del privilegi, podrán pescar y portar lo peix á nostra plassa venentlo á bon prèu, y 'ls d' aquí tindrán que mirar com los hi destrueixen las crías matantlos hi l'esperanza d' agafar peix quan siga època.

Lo de què's concedeix, pera que pugan atender a las necessitats de las familiás, es una solemne tonteria. ¿Que per ventura los pescadors de Tarragona no tenen familia y aquellas necessitats com las de S. Carles? ¿A què venen donchs privilegis concedits tant á la lleugeta?

Si això no es buscar conflictes.... pleguem.

Las sessions de la Diputació Provincial forman digne *pendant* ab las del Ajuntament. Per tot la política dona 'ls mateixos fruits, no veyste lo terme de situació tan poch afalagadora.

Se fará indispensable que la gent de bona voluntat s'imposin y acabin ab tota la lloppada de polítics, que sembla que pugan fer y desfer á mida de son gust.

D'altra manera mal anavam, mal anèm y y encare creyem que anirèm empitjorant.

No sabèm per quins motius s'han tornat á obrir en la paret del quartel d'artilleria del carrer de Sant Agustí, dos forats que servian pera 'l desaygue del pati de dit edifici y que foren tapisats no fà gayre temps. Tant venen á l'arrans de terra, qu'en los días de pluja queda inondada complertament l'acera de l'esmentat carrer, ocasionant los consegüents banys de peus als que per allí passan.

Espèrem que 's darán las oportunes ordres para evitar las molestias que deixem consignadas.

A l'elegant Iglesia del Colegi de Jesús y María, tingüí lloch ahir al matí, lo solemne acte de rebrer per primera vegada á Déu Nostre Senyor un lluit estol de senyoretas, alumnas d'aquell centre d'enseyança.

Las funcions religiosas que ab motiu de la pàctica com memòria festa se celebren en extrèm solemnissimas.

Se troba á Madrit lo senyor Arquebisbe d'aquesta Arxidiòcesis. Segons llegim en la premsa de dita capital ha celebrat una llarga conferència ab lo quefe del Gobern.

Hem tingut una setmana de plujas generals qu'han sigut altament beneficioses pera l'agricultura. Los sembrats especialment, que tan necessitats estavan d'ayga, poden considerarse ara com a salvats.

Lo número 74 de la notable Revista *Pel y Ploma* correspondent al 15 de l'actual, es tan notable com de costüm en semblant publicació.

Ab desusada sumptuositat tingueren lloch ahir, en la iglesia parroquial de Sant Joan Baptista, los funerals en sufragi de la distinguida dama Donya Agna Chacón y Sánchez (a. C. s.) esposa que fou de nostre particular amich D. Francesch Nel-lo.

Las moltíssimes simpatias ab que compta la familia Nel-lo s'evidenciaren ab l'escullida concurrencia que assistí á l'esmentat acte. Li reiterèm, y en especial á nostre estimat amich y company D. Francesch Nel-lo Chacón, nostre més sentit pèsam.

Ahir á la nit quedavan instaladas totes las parades dels firayres á la Plassa de la Font.

A poch que l'temps hi ajudi, la fira d'en-guany resultarà ben lluhida y animada.

Hem de cridar l'atenció de qui siga pera que ab motiu de la fira, no's deixin funcionar certas parades ó *paranys* que alguna vegada hem vist establerts, y que no son altra cosa que *timbas* més ó menys ben disfressadas ahont s'exploita la senzillesa y bona fè del poble.

Ab això..... j'molt d'ocu senyors de la policia!

Tenim entès que serán molt comptades las senyoretas d'aquesta ciutat qu'assistiran aquesta tarde al 'barbre y repugnant espectacle que tindrà lloch á la Plassa de Toros.

Ho celebrèm ab tota l'ànima, per que això 'ns vé á demostrar que la *fiesta nacional* está destinada á desapareixer per sempre á n'aquesta ciutat.

Aquesta nit ab motiu de la fira, se celebra'n lluhidissims balls de societat á l'Ateneu, Centre Català y Las Quatre Barras, que no

duplèm han de deixar ben satisfets al gran nombre d'hermosas senyoretas que 's proposan assistirhi.

S'ha aplassat lo meeting de propaganda que havia de celebrarse avuy á Barcelona, per tenir de concorrer la Junta Permanent de la «Unió Catalanista» á una festa consemblant que tindrà lloch á Manresa.

Segons hem llegit als diaris de la localitat, ha debutat al Teatre Principal una companyia de sarsuela de la que forma part lo barítono senyor Cornadó y'l mestre concertador senyor Blay, abdós paisans nostres.

Los hi desitjém bona sort y forsa aplaudiments.

Lo nou Delegat d' Hisenda D. Marian Albadalejo y Gil ha tingut l'atenció de comunicarnos en atent B. L. M. haver pres posseSSIó del càrrec y oferirsens oficial y particualrament.

Agrahim semblant atenció per part del nou Delegat.

En mitj d'entusiasme sens límit y tal com anunciarem en nostre nombre darrer, s'efectua lo diumenge passat la segona conversa en lo «Centre Català», pera acordar en definitiva lo carácter que 's volgés donar á la secció «Los Felius», haventse convingut, per unanimitat, que 'n fos Humorista-Artistic-Excursionista.

Acte seguit se féu lo nomenament de la Junta de «Los Felius», en la següent forma:

President honorari, D. Ferrán Asamá.—President efectiu, D. Bernabé Martí.—Secretari, D. Agustí Palau.—Comptador, D. Joan Andreu.—Tresorer, D. Francesch Dalmau.

Lo nombre de «Felius» n'és ja avuy tan extens que tot fa esperar que la festa serà en guany de tal anomenada, que ben segur ne deixarà memoria inesborrable. Al menys, ho volen demostrar los comensaments de la ja típica festa d'aquella casa.

Segons llegim en la premsa de Madrit ha produhit un efecte desastrós lo resultat de la recaudació en lo mes de Mars passat qu'acusava una baixa importantissima ab relació ab lo combat l'any anterior.

Això qu'és una conseqüència lògica de l'estat del país, ha sorprès á nostres governants que no's preocupan d'altra cosa que de crear impostos y més impostos, sens calcular si poden soportarlos. A nosaltres no obstant, que mirem les cosas d'altre modo no 'ns ha estranyat pas gens, puig de seguir tal com anèm, cada dia serà més difícil al Gobern la recaudació dels impostos indirectes, verdadera basa de la tributació, ja que aquests sufreixen baixa notable, quan la riquesa del país desminueix.

En fer economies no hi volen saber res, mes á l'últim caldrà que hi pensin per fóra. Tot té un límit en aquest mon y també 'l tenen los sacrificis dels contribuyents.

Lo moviment comercial de nostre port ha sigut molt poch important, puig ahir no quedava ni un vapor á la badia. D'aquesta paralisió de negocis s'en ressent la recaudació del impost de consums que obté sumas bastant fluixas.

En la penúltima sessió de l'Ajuntament se donà compte del dictamen de la comissió de Gobernació oferint un premi al Consistori dels Jochs Florals. L'oçasió no podia ser més inopportuna, puig per descuit s'havia deixat passar lo temps y quan l'Ajuntament pensava en el premi, lo Jurat estava ja dictant lo veredicto.

En cambi ha sigut acceptada la idea d'enviar un representant á la festa, y no tinguen por que ab això no farán tart.

Decididament D. Francesch Pí y Margall assistirà á la festa dels Jochs Florals y visitarà després la nostra ciutat.

Entre 'ls autors que resultan premiats se diu que hi figura nostra paisana y coloboradora de Lo CAMP DE TARRAGONA la poetisa D.ª Dolores Monserdà de Maciá.

Es tan dolent lo material mòbil de la línia del Nort, que 'ls passatgers que vingueren ahir de Lleyda en lo tren de las nou del matí se vieren apurats, puig en la major part dels cotxes abundaven las goteras.

La enutjosa y ridícula qüestió del palco del Ajuntament sembla entrar en vias d'arreglo gràcies á la intervenció del Sr. Arquebisbe. Qualsevol solució deu adoptarse, sens llistar la dignitat d'una ó altra part, menys permetre que dugas entitats com l'Ajuntament y la Junta de l'Hospital sostingan plets.

Hem rebut lo número 12 de la hermosa revista *La Ilustració Llevantina*, essent lo tal número una nova prova del bon gust que presideix en sa redacció, puig compta treballs y gravats verdaderament notables.

Dintre de lo molt y bò que a Catalunya s'ha en lo ram d'impressions, sobressurt d'un modo notable *La Ilustració Llevantina*, no sent donchs estrany que cada dia mereixi més favor del públic.

També ha sortit lo número 9 de la revista

Elixir á la Ingluvina Giol

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malaltias del

VENTRELL

per crònics que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

GRAN MAGATZEM DE CALSAT

LAS BALEARES

Rambla de S. Joan 50.—Tarragona

Fàbricas á Palma y Mahó.—Gèneros superiors y de durada.—**Preu fixo.**

COLONIALS Y QUEVIURES

Joseph Cardona

Fruits colonials y conservas de totes classes. Vins, licors y xampans. Formatges, mantegas, embutits, cervesas, cafès, xacólatas, sures y pastas pera sopa, etz.

Portalet, i y Plassa de la Font, 51.—Tarragona.

SERVIZIO MARITTIMO A VAPORE

Pera San Remo, Porto Maurizio, Oneglia y Génova, sortirà d'aquest port lo dia 29 del corrent, lo vapor italià **UNIONE** capitá Corsanego, admètent càrrega pera dits ports.

Lo despatxa 'l seu Agent D. Enrich Terre Astó.

Tintoré y C. a. Barcelona

LINIA HISPANO-INGLES

Pera Liverpool sortirà d'aquest port lo dia 3 de Maig lo vapor espanyol **TORDERA** son capitá G. Villá. Admet càrrega.

Lo despatxa D. Modest Feneeh.

SVENSKA LLOYD

LINEA DE VAPORS DEL LLOYD SUECH DE GOTHEMBURG
Servy bi-mensual entre Tarragona y 'ls ports escandinaus

Lo vapor suech **NORGE** sortirà del 9 al 10 de Maig, admètent càrrega pera Marsella, Göteborg, Copenhagen, Estocolm, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundsvall, Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemanya y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada germàns.

SERVEY REGULAR Y SETMANAL

ENTRE

Tarragona, Valencia y Cullera
Tarragona, Valencia y Badalona

Sortirà d'aquest port tots los dimecres lo vapor espanyol **JUCAR**.
Consignataris: Sres. V. y Nebot de P. Ferrer Mary.

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Malaga, Cadiz, Vigo, Carril, Villagarcia, Corunya, Marin, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander y Bilbao, sortirà lo dia 2 de Maig, lo vapor **MATÍAS F. BAYO** capitá Faustino Vigil, admètent càrrega y passatgers.

Lo despatxan sos agents *Srs. Fills de Benigno Lopez.*

Ibarra y C. a. de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marin, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastiá, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sortirà d'aquest port lo dia 2 de Maig lo vapor **CABO SAN VICENTE** son capitá Don Tomás Garrastazu, admètent càrrega y passatgers pera 'ls citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marian Peres.

Companyia Valenciana de Navegació

Linia regular de grans vapors

ENTRE
Espanya y las costas de França e Italia
Vapors de la Companyia

Sagunto, Játiva, Alcira, Grao, Martos y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona directament pera
Marsella y Génova

los dimars de cada setmana.

Pera

Niza, Porto Marzio, Oneglia y Liorna
los dimars de cada quinzena.

Pera

Valencia, Alacant, Almeria y Málaga
los dijous de cada setmana.

Directament pera

CETTE
sortidas setmanals tota època del any.

S'admet passatge y càrrega á nolis reduits.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixemen, directe pera New-York, Nàpols, Bari, Siracusa Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venècia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galatz, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab trasbordo á Génova.

Agent: D. Antoni Mas y March

Plassa d' Olzaga, 1, Tarragona, Teléfono num. 34

Xampany CATALUNYA, MIRÓ Y TARRAGÓ.—Reus

FERRO, MANGANES, FOSFAT DE CALS

Joves á l'edat crítica ab sang pobre, organisme desmillorat, grogòr, cansament, irregularitat en las funcions. Mes de 200 metges han certificat sos resultats. Molt convenient á les seixuas casadas sens fills per anormalitat en las funcions.

PÍNDOLAS DE SALUT TRAYNER
(LA ROBUSTÉS DEL SEXE BELL)

Avian l'apetit, modificant los temperaments raquitichs, desenvolupant forma y carns. Desmínse folletos ab instruccions al Vendrell, TRAYNER, farmacèutich.—Dipòsits: Madrid, M. Garcia.—Barcelona, Societat farmacèutica, J. Uriach y C. Dr. Andreu.—Successor de B. Buñol.—Saragossa, Vda. de Ramón Jordán.—Tarragona, Dr. Cuchi.—Reus, Sr. Carpa.—Valls, Sr. Tutsaus.—Vilanova y Geltrú, Demetri Galcerán.—Tortosa, Farmacias.—Palset, Sr. Magriñá.—Montblanch, Srs. Casanovas y Sabaté.

DEU ANYS D' EXIT CONSEGUÍTU**GABINET Y CLÍNICA DENTAL**DE
A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 21, PIS SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, emploamaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

TOTHOM FOTÓGRAF**À LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS**DE
SEBASTIÀ CARDONA

Trobaran los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambras, trespres, cubetas, prenipsas, escorredors, dipòsits d'auqua, esfumadors, calibres, fanals de varias formes, tancolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat llifort.

Dipòsiti del paper brillant Gelatinat citrat de plata y àlumina marca «Jambauer».

Càmara instantànea. Llamp exprés

9 per 12 ab 12 chassis 70 pesetas.

» » Periscope-Delta diafragma iris

9 per 12 ab 6 » 45 »

» » Express minimum 6 1/2 per 9 ab 6 » 100 »

6 1/2 per 9 ab 6 extra 10 »

» » de campanya

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 »

» » instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica)

9 per 12 » 70 »

Tinch lo gust de participar á ma nombrosa clientela, que he rebut las cambras Stereoscòpicas (Delta-cartouche) ab

que's troben en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETÈNCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LAB RATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

Gran fàbrica de braguers

34, Unió, 34

Herniados (TRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avencions més moderns y pràctichs que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.

Especialitat en lo braguer Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de las trenadures.

Grans existencias en braguerets de goma pera la curació radical de las trenadures congénitas y adquiridas de l'infància y tot lo concernent á Cirujia y Ártropedia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingut ocasió de coneixela, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus redubits.

Pere Montserrat, Unió, 34-Tarragona

XAROP DE GLICEROFOSFATS TRAYNER
CALCI, SODI, FERRO Y MANGANÉSY XAROP DE GLICEROFOSFATS COMPOSTOS TRAYNER
CALCI, SODI, FERRO, MANGANÉS, QUINA Y KOLA.—LOS PRIMERS PREPARATS D' AQUESTA CLASSE Á ESPANYA**AUMENT DE FORSA VITAL Y REFORS DEL CAP**

Se remetrá á qui ho demani l'estudi quimich-terapèutich dels mateixos, dirigintse á Trayner quimich-farmacèutich Vendrell.

Reaniman la nodrició nerviosa decayguda y estimulan sa activitat. Medicament pera la Neurastenia, Mal de cap, Raigüia, disminució de la forsa muscular, dificultats gastricas en particular la dispepsia flatosca, l'entre, diabetes fosforica, albuminuria fosforica. Convalecències de malalties graves, debilitat infantil, atrepsia, raquitisme, nerviosisme exagerat. Medicament d'estalvi en tots los casos de debilitat ja siga efecte de malalties. Afecions del cor, etc.

Dipòsits: Madrid, M. Garcia.—Barcelona, Societat farmacèutica: J. Uriach y C. Dr. Andreu.—Successor de B. Buñol—Vilanova y Geltrú, Farmacia de Galcerán.—Tarragona, Farmacia Cuchi y Mirambell

Á CA 'L BOYRA
DIPOSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors. Servei á domicili. Ressopons tots los días á preus molt acomodo.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIA DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentists, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las mellores casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestesichs fins al dia poneguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS
Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí á las 5 de la tarda y los divendres de 3 á 5 de la tarda
RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOL

Pepsina Pancreatina

Roba blanca, camiseria y gèneros de punt
QUINTANA Y BUSQUETS

Baixada de la Presó 7, y Plaça del Rei 2, Barcelona

Gran assortit en madapolans, telas y holandas de totes amplades, mucadors en blanc i color, alta fantasia, articles alta novetat pera camiceria; gèneros de punt pera senyora y senyor, inmens assortit en brodats.

ESPECIALITAT EN CAMISAS PERA FRACH Y VIATGE

TOTHOM FOTÓGRAF**À LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS**DE
SEBASTIÀ CARDONA

Trobaran los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambras, trespres, cubetas, prenipsas, escorredors, dipòsits d'auqua, esfumadors, calibres, fanals de varias formes, tancolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat llifort.

Dipòsiti del paper brillant Gelatinat citrat de plata y àlumina marca «Jambauer».

Càmara instantànea. Llamp exprés

9 per 12 ab 12 chassis 70 pesetas.

» » Periscope-Delta diafragma iris

9 per 12 ab 6 » 45 »

» » Express minimum 6 1/2 per 9 ab 6 » 100 »

6 1/2 per 9 ab 6 extra 10 »

» » de campanya

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 »

» » instantànea Periscope-Delta (Stereoscòpica)

9 per 12 » 70 »

Tinch lo gust de participar á ma nombrosa clientela, que he rebut las cambras Stereoscòpicas (Delta-cartouche) ab

que's troben en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpit, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETÈNCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LAB RATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

CONFITERIADE
JOAN SERRA

23, COMTE DE RIUS, 23

En aquest antich y acreditat establiment hi trobaran un gran assortit de dolços exquisits y vins y licores del país y estranger de totas classes y preus. Serveys complets pera casaments y bateigs.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola
Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'importante casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpere y C., constructors d'arades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles.

Complet assortit en ferreteria

Marcelí Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA